

СХВАЛЕНО

Протокол рішення

педагогічної ради

Долинянської ЗОШ І-ІІ ступенів

31.01.2020 №1

ЗАТВЕРДЖЕНО

наказ по школі

01.09.2020 № ___ о/д

**Положення
про внутрішню систему забезпечення
якості освіти в Долинянській ЗОШ І-ІІ ступенів
Недобоївської сільської ради
Хотинського району
Чернівецької області**

1. Загальні засади

1.1. Положення є документом, розробленим відповідно до:

- ст. 41 Закону України “Про освіту”;
- Закону України «Про повну загальну середню освіту»;
- Державного стандарту початкової освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 р. №87 (для 1-го класу);
- Державного стандарту початкової загальної освіти» затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 20 квітня 2011 № 462 (для 2-4-х класів);
- Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1392 (для 5-9-х класів) ;
- Положення про загальноосвітній навчальний заклад, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 27 серпня 2010 р. № 778;
- Освітніх програм Долинянської ЗОШ І-ІІ ступенів для 1-9 класів, затверджених рішенням педради від 31.08.2020 р., протокол №8.

1.2. Це Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти в Долинянській ЗОШ І-ІІ ступенів (далі - Положення) закріплює основні напрями і цілі оцінної діяльності у закладі і покликане сприяти управлінню якістю освіти. Положення поширюється на діяльність усіх педагогічних працівників закладу, які здійснюють професійну діяльність відповідно до трудових договорів, у тому числі на педагогічних працівників, які працюють за сумісництвом.

1.3. У цьому Положенні використовуються наступні поняття:

- якість освіти - відповідність результатів навчання вимогам, встановленим законодавством, відповідним стандартом освіти та/або договором про надання освітніх послуг;
- якість освітньої діяльності - рівень організації, забезпечення та реалізації освітнього процесу, що забезпечує здобуття особами якісної освіти та відповідає

вимогам, встановленим законодавством та/або договором про надання освітніх послуг;

- комплексна характеристика освітньої діяльності і рівень підготовки здобувача освіти відповідно до державних освітніх стандартів і (чи) потреб фізичної або юридичної особи, в інтересах якої здійснюється освітня діяльність, у тому числі, рівень досягнення планованих результатів освоєння Освітньої програми (закладу);

- внутрішня система забезпечення якості освіти - система управління якістю освіти на основі проектування, збору і аналізу інформації про зміст освіти, результати освоєння Освітньої програми (за рівнями освіти), умов її реалізації і ефективності складових її підпрограм /компонентів;

- система зовнішнього забезпечення якості освіти - включення споживачів освітніх послуг, органів державно-громадського управління/колегіального управління закладом в оцінювання діяльності освітньої системи закладу, змісту освіти відповідно до вимог Державних стандартів загальної освіти (за відповідними рівнями), цілей і завдань державної політики у сфері освіти.

1.4. Внутрішня система забезпечення якості освіти: - функціонує у взаємозв'язку з системою внутрішнього контролю і моніторингу як основи управління освітньою діяльністю закладу;

- спрямована на забезпечення відповідності процедурам і змісту зовнішньої оцінки якості освіти.

1.5. Оцінка якості освіти здійснюється за допомогою:

- системи внутрішнього контролю;
- громадської експертизи якості освіти;
- ліцензування;
- державної підсумкової атестації ;

- моніторингу якості освіти.

1.6. Джерелами даних для оцінки якості освіти можуть використовуватися:

- освітня статистика;
- проміжна й підсумкова атестація;
- моніторингові дослідження;
- соціологічні опитування.

2. Основні цілі, завдання та принципи внутрішньої системи забезпечення якості освіти

2.1. Цілями внутрішньої системи забезпечення якості освіти є:

- формування єдиної системи діагностики і контролю стану освіти, що забезпечує визначення чинників і своєчасне виявлення змін, що впливають на якість освіти у закладі;
- отримання об'єктивної інформації про функціонування і розвиток системи освіти у закладі, тенденції її зміни і причини, що впливають на якість освіти;
- надання учасникам освітнього процесу і громадськості достовірної інформації про якість освіти;
- ухвалення обґрунтованих і своєчасних управлінських рішень щодо вдосконалення системи освіти і підвищення рівня інформованості споживачів освітніх послуг при ухваленні таких рішень;
- прогнозування розвитку освітньої системи закладу.

2.2. Завданнями побудови внутрішньої системи забезпечення якості освіти є:

- формування єдиного розуміння критеріїв якості освіти й підходів до їх вимірювання;

- формування системи аналітичних показників, що дозволяють ефективно реалізовувати основні цілі внутрішньої системи забезпечення якості освіти;
- формування ресурсної бази і забезпечення функціонування освітньої статистики закладу та моніторингу якості освіти;
- вивчення і самооцінка стану розвитку і ефективності діяльності закладу;
- визначення рівня відповідності умов здійснення освітнього процесу державним вимогам;
- визначення рівня відповідності Освітньої програми закладу запитам основних споживачів освітніх послуг та нормативним вимогам;
- забезпечення доступності якісної освіти;
- оцінка рівня індивідуальних освітніх досягнень здобувачів освіти;
- визначення у рамках моніторингових досліджень рівня відповідності якості освіти на різних рівнях навчання державним і соціальним стандартам;
- виявлення чинників, що впливають на якість освіти;
- сприяння підвищенню кваліфікації учителів, які беруть участь у процедурах оцінювання якості освіти;
- визначення напрямів підвищення кваліфікації педагогічних працівників з питань, що стосуються вимог до атестації педагогів, індивідуальних досягнень здобувачів освіти;
- визначення стимулюючих доплат педагогам;
- розширення участі громадськості в управлінні системою освіти закладу.

2.3. У основу внутрішньої системи забезпечення якості освіти покладені наступні принципи:

- об'єктивності, достовірності, повноти і системності інформації про якість освіти;

- реалістичності вимог, норм і показників якості освіти, їх соціальної і особистісної значущості, обліку індивідуальних особливостей розвитку здобувачів освіти;
- відкритості, прозорості процедур оцінки якості освіти;
- спадкоємності в освітній політиці, інтеграції в зовнішню систему забезпечення якості освіти;
- доступності інформації про стан і якість освіти для різних груп споживачів;
- рефлексивності, що реалізовується через залучення педагогів до самоаналізу і самооцінки своєї діяльності з опорою на об'єктивні критерії й показники;
- підвищення потенціалу внутрішньої оцінки, самооцінки, самоаналізу кожного педагога;
- оптимальності використання джерел первинних даних для визначення показників якості і ефективності освіти (з урахуванням можливості їх багаторазового використання);
- інструментальності і технологічності використовуваних показників (з урахуванням існуючих можливостей збору даних, методик вимірів, аналізу і інтерпретації даних, підготовленості споживачів до їх сприйняття);
- мінімізації системи показників з урахуванням потреб різних рівнів управління;
- взаємодоповнення оцінних процедур, встановлення між ними взаємозв'язків і взаємозалежності;
- дотримання морально-етичних норм при проведенні процедур оцінки якості освіти в закладі.

3. Організаційна і функціональна структура внутрішньої системи забезпечення якості освіти

3.1. Організаційна структура, що здійснює внутрішню оцінку, експертизу якості освіти та інтерпретацію отриманих результатів, включає: педагогічну,

методичну раду закладу, предметні методичні комісії, тимчасові структури (педагогічний консиліум, комісії та ін.).

3.2.Адміністрація закладу :

- формує блок локальних актів, які регулюють функціонування внутрішньої системи забезпечення якості освіти закладу, затверджує наказом директора закладу і контролює їх виконання;
- розробляє заходи й готує пропозиції, спрямовані на вдосконалення внутрішньої системи забезпечення якості освіти, бере участь у цих заходах;
- забезпечує на основі Освітньої програми проведення в закладі контрольних оцінних процедур, моніторингових, соціологічних і статистичних досліджень з питань якості освіти;
- організовує систему моніторингу якості освіти в закладі, здійснює збір, обробку, зберігання і оприлюднення інформації про стан і динаміку розвитку;
- аналізує результати внутрішньої системи забезпечення якості освіти на рівні закладу;
- забезпечує умови для підготовки працівників закладу до здійснення контрольних оцінних процедур;
- формує інформаційно-аналітичні матеріали за результатами оцінки якості освіти (аналіз роботи закладу за навчальний рік, звіт директора закладу);
- приймає управлінські рішення з розвитку якості освіти на основі аналізу результатів, отриманих у процесі реалізації внутрішньої системи забезпечення якості освіти.

3.3.Методична рада закладу і предметні методичні комісії :

- беруть участь у розробці методики оцінювання якості освіти, системи показників, що характеризують стан і динаміку розвитку закладу, критеріїв оцінки результативності професійної діяльності педагогів;

- сприяють проведенню підготовки працівників закладу і громадських експертів до здійснення контрольних-оцінних процедур;
- проводять експертизу організації, змісту і результатів атестації педагогів, у тому числі за результатами сертифікації, формують пропозиції щодо їх вдосконалення;
- готують пропозиції для адміністрації з вироблення управлінських рішень за результатами оцінки якості освіти на рівні закладу.

3.4. Педагогічна рада закладу:

- сприяє організації роботи з підвищення кваліфікації педагогічних працівників, розвитку їх творчих ініціатив;
- формує систему показників, що характеризують стан і динаміку розвитку системи освіти в закладі;
- заслуховує інформацію і звіти педагогічних працівників, доповіді представників організацій і установ, які взаємодіють із закладом з питань якості освіти, у тому числі інформацію про перевірку дотримання санітарно гігієнічного режиму в закладі, про охорону праці, здоров'я і життя здобувачів освіти та інші питання освітньої діяльності закладу;
- приймає рішення про якість виконання Освітньої програми закладу за результатами навчального року.

4. Реалізація внутрішньої системи забезпечення якості освіти

4.1. Реалізація внутрішньої системи забезпечення якості освіти здійснюється на основі нормативних правових актів Державної служби якості освіти, Міністерства освіти і науки України, відділу освіти, молоді та спорту Недобоївської сільської ради.

4.2. Заходи з реалізації цілей і завдань внутрішньої системи забезпечення якості освіти плануються і здійснюються на основі проблемного аналізу освітнього

процесу закладу, визначення методології, технології і інструментарію оцінки якості освіти.

4.3. Предметом внутрішньої системи забезпечення якості освіти є:

- якість освітніх результатів здобувачів освіти (відповідність індивідуальних освітніх досягнень державним стандартам);
- якість організації освітнього процесу, що включає доступність освіти, комфортності здобуття освіти, матеріально-технічне забезпечення освітнього процесу, освітній простір, у тому числі створення інклюзивного освітнього середовища;
- якість Освітньої програми/Освітніх програм, що прийнята/прийняті і реалізуються у закладі, умови їх реалізації;
- виховна робота;
- професійна компетентність педагогів, їх діяльність щодо забезпечення необхідної якості результатів освіти;
- ефективність управління якістю освіти;
- прозорість та інформаційна відкритість діяльності закладу;
- стан збереження здоров'я здобувачів освіти.

4.4. Реалізація внутрішньої системи забезпечення якості освіти здійснюється за допомогою визначених процедур і експертної оцінки якості освіти.

4.4.1. Зміст процедури оцінки якості освітніх результатів здобувачів освіти включає:

- державну підсумкову атестацію випускників 9-х класів;
- проміжну й поточну атестацію здобувачів освіти;
- державну підсумкову атестацію учнів 4-х класів як моніторингові дослідження якості знань за основними предметами початкової школи;

- участь і результативність у шкільних, районних, обласних та Всеукраїнських етапах учнівських олімпіад, конкурсів, змагань;
- моніторингове дослідження учнів 1-х класів "Готовність до навчання в школі і адаптація";
- моніторингове дослідження рівня навченості та адаптації учнів 5-х;
- моніторингове дослідження освітніх досягнень здобувачів освіти на різних рівнях навчання відповідно до внутрішньої програми моніторингових досліджень.

4.4.2. Зміст процедури оцінки якості організації освітнього процесу включає:

- результати ліцензування і державної акредитації;
- ефективність механізмів самооцінки й зовнішньої оцінки діяльності закладу шляхом аналізу щорічних звітів директора;
- програмно-інформаційне забезпечення, наявність сайту закладу, його регулярне наповнення, Інтернет і ефективність його використання в освітньому процесі;
- оснащеність навчальних кабінетів сучасним обладнанням, засобами навчання і меблями;
- забезпеченість підручниками, методичною і навчальною літературою;
- оцінку забезпечення безпеки (ТБ, ДСанПіН 5.5.2.008-01, антитерористична безпека, вимоги нормативних документів);
- оцінку стану умов навчання відповідно до нормативів і вимог Державних санітарних правил і норм влаштування, утримання загальноосвітніх навчальних закладів та організації навчально-виховного процесу 2.4.2.2821-10;
- діагностику рівня тривожності учнів 1-х, 5-х класів у період адаптації;
- аналіз результатів подальшого працевлаштування випускників;

- оцінку відкритості закладу для батьків і громадських організацій, анкетування батьків.

4.4.3. Зміст процедури оцінки якості виховної роботи включає:

- якість планування виховної роботи;
- охоплення здобувачів освіти змістом діяльності, яка відповідає їхнім інтересам і потребам;
- наявність учнівського самоврядування;
- рівень задоволеності здобувачів освіти та батьків виховним процесом;
- дослідження рівня вихованості здобувачів освіти;
- позитивна динаміка кількості правопорушень і злочинів, вчинених здобувачами освіти.

4.4.4. Зміст процедури оцінки професійної компетентності педагогів і їхньої діяльності із забезпечення необхідної якості освіти включає:

- атестацію педагогів;
- готовність педагогічних працівників до підвищення кваліфікації (систематичність проходження курсів, участь у роботі предметних методичних комісій ОТГ тощо);
- знання і використання сучасних педагогічних методик і технологій;
- освітні досягнення здобувачів освіти;
- підготовку і участь членів атестаційних комісій, журі тощо;
- участь у професійних конкурсах різного рівня.

4.4.5. Зміст процедури оцінки здоров'я здобувачів освіти включає:

- регулярність і якість проведення санітарно-епідеміологічних профілактичних заходів;

- оцінку захворюваності здобувачів освіти, педагогічних і інших працівників закладу;
- оцінку ефективності оздоровчої роботи (здоров'язберезувальні програми, режим дня, організація відпочинку й оздоровлення дітей у канікулярний час);
- оцінку стану фізкультурно-оздоровчої роботи.

4.5. Критерії виступають інструментом, покликаним наповнити змістом оцінку і забезпечити вимір рівня результатів діяльності закладу. Вони можуть бути представлені розрахунком певних показників, які при необхідності можуть коригуватися, джерелом розрахунку є статистичні показники.

4.6. Періодичність проведення оцінювання якості освіти, визначення суб'єктів оцінної діяльності та критеріїв оцінювання встановлюються у внутрішній програмі моніторингових досліджень.

4.7. Діагностичні й оцінні процедури у рамках внутрішньої системи забезпечення якості освіти можуть проводитися із залученням професійних і громадських експертів.

5. Участь громадськості у внутрішній оцінці й контролі якості освіти

5.1. Надання гласності й відкритості результатам оцінки якості освіти здійснюється шляхом надання інформації :

- основним споживачам результатів внутрішньої системи забезпечення якості освіти;
- засобам масової інформації через публічний звіт директора закладу;
- розміщення аналітичних матеріалів, результатів оцінки якості освіти на офіційному сайті закладу.

5.2. Внутрішня система забезпечення якості освіти припускає участь у здійсненні оцінної діяльності громадськості і професійних об'єднань у якості експертів. Вимоги до експертів, які залучаються до оцінювання якості освіти,

встановлюються нормативними документами, що регламентують реалізацію процедур контролю і оцінки якості освіти.

6.Організація дистанційного навчання

Дистанційне навчання – форма організації і реалізації освітнього процесу, за якою його учасники (об'єкт і суб'єкт навчання) здійснюють навчальну взаємодію принципово і переважно екстериторіально (тобто, на відстані, яка не дозволяє і не передбачає безпосередню навчальну взаємодію учасників віч-на-віч, інакше, коли учасники територіально знаходяться поза межами можливої безпосередньої навчальної взаємодії і коли у процесі навчання їх особиста присутність у певних навчальних приміщеннях навчального закладу не є обов'язковою).

6.1.Технології дистанційного навчання:

Кейс-технологія - заснована на використанні наборів (кейсів) текстових, аудіо-візуальних та мультимедійних навчально-методичних матеріалів та їх розсиланні для самостійного вивчення та організацією регулярних консультацій з викладачами (тьюторами) традиційним або дистанційним способом.

ТВ-технологія - базується на використанні систем телебачення для доставки навчально-методичних матеріалів та організації регулярних консультацій з викладачами (тьюторами).

Інтернет-мережева технологія - базується на використанні мереж Інтернет та телекомунікацій для забезпечення на вчально-методичними матеріалами та інтерактивної взаємодії між суб'єктами навчання.

Змішана технологія.

Використання змішаної технології, поєднуючи кейс та інтернет-мережеву:

Вибір стратегії організації дистанційного навчання.(Стратегія дистанційного навчання узгоджується з педагогічними працівниками закладу освіти,

затверджується наказом керівництва закладу освіти, який врегульовує організацію дистанційного навчання на період карантину.)

6.2. Стратегії, які можна обрати:

6.2.1. Стратегія асинхронного дистанційного навчання:

Учасники освітнього процесу не спілкуються у режимі реального часу і обмежені лише конкретними періодами часу, у який мають бути завершені окремі етапи роботи.

E-mail дистанційне навчання здійснюється через листування учителя й здобувачів освіти через мережу Інтернет. Класичний варіант E-mail навчання передбачає отримання здобувачем освіти щоденних у один і той же час поштових повідомлень, що містять невелику кількість текстового матеріалу та перевірочні питання до нього. До листа також можуть входити активні посилання на додаткові матеріали (статті з періодичних видань, оригінальні тексти, презентації, відео фрагменти), що їх можна переглянути у мережі Інтернет. Для спрощення доставки матеріалів до здобувачів освіти можна їх надсилати всім учасникам освітнього процесу одним листом, вказавши їхні електронні адреси через крапку з комою у рядку адресування. По завершенні періоду дистанційного навчання здобувачам освіти надаються перевірочні завдання, що складені з питань, які надавалися під час вивчення окремих фрагментів матеріалу.

6.2.2. Стратегія навчання на платформах соціальних мереж

У обраній соціальній мережі (Google+, FaceBook тощо) створюється окрема група (коло, спільнота), на якій учитель розміщує навчальні матеріали. Це можуть бути як його власні матеріали, так і матеріали інших авторів з теми, що знайдені у в Інтернеті, або у тій же самій соціальній мережі. Здобувачам освіти пропонується ознайомитися з матеріалами і написати до них коментар на задану тему (можуть бути як однакові, так і різні) і встановленого обсягу. У цьому випадку краще використовувати завдання, які потрібно обговорювати, хоча, і розрахункові завдання допускаються. При такій формі асинхронного

спілкування матеріали й відповіді доступні всім учасникам освітнього процесу, але, за необхідністю, вчитель може звернутися до учня через панель швидких сповіщень (чат). Слід зазначити, що характер створеної спільноти має бути таким, щоб вчитель мав можливість керувати сторінкою й вилучати невдалі матеріали й коментарі, розміщені на ній здобувачами освіти. Також для зручності можна обрати формат спільноти з обмеженим доступом (тільки для учасників спільноти).

6.2.3. Стратегія синхронного дистанційного навчання

Вимагає від учасників освітнього процесу одночасної присутності у віртуальному середовищі хмарного сервісу або програми. Здійснюється шляхом організації одночасної зустрічі учасників навчання через різноманітні сервіси для on-line спілкування (Skype, GoogleTalk, спільні документи). Організація такої форми роботи може бути досить складною при великій кількості учасників освітнього процесу (безкоштовні сервіси для спілкування підтримують невелику кількість учасників, не всі учасники своєчасно під'єднуються до зустрічі через технічні складнощі налаштувань пристрою чи швидкості Інтернет-зв'язку тощо), тому цю форму доцільніше використовувати як додатковий елемент іншої форми асинхронного дистанційного навчання. (Учні поділяються на групи, кожній з яких надається завдання скласти (відредагувати, обговорити тощо) спільний навчальний матеріал, розташований на сервісі спільних документів. Тоді учасники групи самі зв'язуються між собою для виконання завдання, а результати (за необхідності й процес) його виконання учитель може спостерігати в обраному хмарному середовищі або отримати його від здобувачів освіти електронною поштою.)

Планування та організація самостійної роботи здобувачів освіти

На основі аналізу організації самостійної роботи здобувачів освіти за традиційною формою навчання, відповідно до навчального плану, потрібно розробити навчально-тематичний план самостійної роботи здобувачів освіти в умовах проведення дистанційного навчання для кожного навчального предмету.

Доцільно сформувати завдання для самостійної роботи дітей, враховуючи особливості використання технічних засобів підтримки дистанційного навчання. При цьому потрібно брати до уваги, що не всі форми та методи самостійної роботи здобувачів освіти можна автоматично перенести в електронне освітнє середовище. Учителю необхідно спроектувати весь цикл завдань за темами, що вивчаються. Звичні для традиційної роботи закладу форми навчання адаптуються для роботи з гаджетами: вірші у формат відеозапису, контрольні роботи – у формат тестів.

При виконанні здобувачами освіти самостійної роботи вчителю

рекомендовано:

- забезпечити відповідний рівень допомоги та підтримки самостійної роботи здобувачів освіти;
- сформувати перелік завдань здобувачам освіти;
- визначити, які завдання доцільно виконувати індивідуально, а які в малих групах (до складу малих груп як правило входять 3—5 дітей);
- рівень завдань та технічної підтримки, яка потрібна для його виконання, підібрані адекватно до навчальних можливостей дитини;
- на рівень завдань не повинен впливати загальний рівень володіння здобувачами освіти інформаційними технологіями;
- не можна пропонувати завдань, виконання яких потребує дуже багато часу, або використання спеціального програмного забезпечення та інформаційних ресурсів, яких немає у наявності, або якими здобувачі освіти ще не володіють.

Особливу увагу потрібно приділяти створенню прозорості оцінки результатів навчання дітей. Беручи до уваги, що самостійна робота може виконуватися і групою здобувачів освіти, потрібно також сформувати прозору стратегію оцінювання внеску кожної дитини у виконання завдання, або прийняти рішення про виставлення однієї і тієї ж оцінки всім учням групи.

Окремо потрібно розглянути питання зберігання результатів самостійної роботи здобувачів освіти. Це дозволить уникнути питань щодо справедливості виставлення оцінки, розробивши загальну стратегію діяльності педагогічного колективу або окремого вчителя з питань інформування батьків щодо особливостей проведення та оцінювання самостійної роботи учнів. Така стратегія залежить від низки факторів, і може бути прийнята на основі загальної політики закладу.

Час та умови проведення занять

Організація електронних консультацій та безперервної підтримки здобувачів освіти під час навчання є обов'язковим елементом діяльності вчителя. Час та умови проведення занять потрібно планувати заздалегідь. Обговорення результатів навчання можна проводити в режимі реального часу, наприклад, у межах спеціально організованого вебінару. Рекомендується також орієнтувати здобувачів освіти старших класів на самостійне проходження он-лайн тестів, яких багато в мережі Інтернет у вільному доступі. У разі виникнення питань, учень може у будь-який момент звернутися до вчителя онлайн. Школярів молодших класів має супроводжувати ще й тьютор – це може бути мама, бабуся, няня чи будь-яка інша людина, яка організовує освітній процес малюка, орієнтуючись на настанови вчителя.

6.3.Інструменти спілкування у дистанційному навчанні

Електронна пошта – це стандартний сервіс Інтернету, що забезпечує передавання повідомлень, як у формі звичайних текстів, які в інших формах (програмах, графіці, звуках, відео) у відкритому чи зашифрованому вигляді. У системі освіти електронна пошта використовується для організації спілкування викладача й здобувачів освіти, а також здобувачів освіти між собою.

Форум – найпоширеніша форма спілкування викладача й здобувачів освіти у дистанційному навчанні. Кожний форум присвячений будь-якій проблемі або темі. Модератор форуму (мережевий викладач) реалізує дискусію чи

обговорення, стимулюючи питаннями, повідомленнями, новою цікавою інформацією. Програмне забезпечення форумів дозволяє приєднати різні файли певного розміру. Кілька форумів можна об'єднати в один великий. Наприклад, під час роботи малої групи дітей над проектом, створюються форуми для кожної окремої групи з метою спілкування під час проведення дослідження над вирішенням поставленого для даної групи завдання, потім – обговорення загальної проблеми проекту усіма учасниками освітнього процесу (веб-конференція).

Чат – спілкування користувачів мережі в режимі реального часу, засіб оперативного спілкування людей через Інтернет. Є кілька різновидів чатів: текстовий, голосовий, аудіовідеочат. Найбільш поширений текстовий чат. Голосовий чат дозволяє спілкуватися за допомогою голосу, що під час вивчення іноземної мови у дистанційній формі є важливим моментом. У освітніх цілях за необхідності можна організувати спілкування в чатах з носіями мови. Це реальна можливість мовної практики, яка проводиться у рамках запропонованої для дискусії проблеми, сумісної проектної діяльності, обміну інформацією.

Відеоконференція – це конференція реального часу в on-line режимі. Вона проводиться у визначений день і в призначений час. Для якісного проведення відеоконференції, як і телеконференції, необхідна її чітка підготовка: створення програм (цим займається мережевий викладач), своєчасна інформація на сайті і розсилка за списком (виконує педагог-куратор). Відеоконференція – один із сучасних способів зв'язку, що дозволяє проводити заняття у «віддалених класах», коли здобувачі освіти й викладач знаходяться на відстані. Отже, обговорення й прийняття рішень, дискусії, захист проектів відбуваються у режимі реального часу. Викладач і учні можуть бачити один одного, викладач має можливість супроводжувати лекцію наочним матеріалом.

Блог. Це форма спілкування, яка нагадує форум, де право на публікацію належить одній особі чи групі людей. В Інтернет-курсі з мови технології блогу можна використовувати під час навчання у колективі. Наприклад, автор (один

учень чи їх група) виконав певне завдання (твір, есе), яке розміщується на сайті свого мережевого щоденника (блогу), потім автор блогу дає можливість іншим здобувачам освіти прочитати й прокоментувати розміщений матеріал. У здобувачів освіти з'являється можливість обговорення й оцінки якості публікації і коментарів іноземною мовою, що сприяє розвитку мовленнєвих навичок.

Середовище Classroom дозволяє організувати онлайн-навчання, використовуючи відео, текстову та графічну інформацію, різні додатки Google. Учитель має можливість контролювати, систематизувати, оцінювати діяльність, переглядати результати виконання вправ, застосовувати різні форми оцінювання.

Соціальні мережі та Viber дозволяють створювати закриті групи, чати, обговорення тем, завдань, проблем, інформації.

Інтернет-навчання як основа безперервної освіти націлене на оволодіння школярами навичок самостійної освітньої роботи, на формування в них ключових компетентностей. Специфіка Інтернет-навчання, що базується на телекомунікаційних технологіях, Інтернет-ресурсах і послугах, впливає на способи відбору і структуризації змісту, способи реалізації тих чи інших методів і організаційних форм навчання, що суттєво впливає на функціонування всієї системи. Здобувачі освіти відбирають й оброблюють інформацію, висувають гіпотези, приймають рішення, спираючись на власні роздуми, власне бачення проблеми. У центрі пізнання знаходиться проблема, яка вимагає роботи думки для її розв'язання. Пізнавальна, мисленнєва діяльність індивіда дозволяє йому виходити за рамки отриманої інформації, будувати нове знання. Роль мережевого викладача полягає в тому, щоб допомогти дітям, стимулювати їх до самостійних роздумів, відкриттів, новим поглядам на досліджуване явище, предмет. Водночас учитель і здобувач освіти залишаються учасниками цього процесу в активному діалозі.

Відповідно до ч.4.ст.38 Закону України «Про повну загальну середню освіту», Положення про дистанційне навчання, затвердженого наказом МОН України від 14.07.2015 № 761 «Про затвердження Змін до Положення про дистанційне навчання», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України від 30.07.2015 р. за № 923/27368, постанови Кабінету Міністрів України від 11.03.2020 №211 «Про запобігання поширенню на території України коронавірусу COVID-19», листа МОН від 23.03.2020 № 1/9 №173 «Щодо організації освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти під час карантину» заклад освіти забезпечує організацію освітнього процесу в режимі реального часу через Інтернет та організація освітнього процесу, діяльності закладу загальної середньої освіти в цілому належать до повноважень його керівника.

На виконання наказу Міністерства освіти і науки України від 16 березня 2020 року № 406 «Про організаційні заходи для запобігання поширенню коронавірусу COVID-19» керівник видає наказ про організацію роботи закладу під час карантину.

Таким наказом, зокрема, керівнику необхідно:

- встановити режим роботи працівників (як педагогічних, так і непедагогічних) із запровадженням гнучкого графіку їх роботи;
- затвердити заходи щодо виконання працівниками методичної, організаційно-педагогічної роботи, наприклад розроблення індивідуальних планів професійного розвитку (підвищення кваліфікації педагогічних працівників, самоосвіти тощо);
- визначити заходи щодо збереження систем життєзабезпечення (охоронного режиму);
- визначити особливості провадження освітнього процесу.

Дистанційне навчання організовується за умови наявності відповідного кадрового й системотехнічного забезпечення та здійснюється через такі форми: самостійна робота, навчальні заняття, контрольні роботи.

Основними видами навчальних занять за дистанційною формою навчання є лекція, семінар, урок, консультації та інші.

Рішення щодо навчання за дистанційною формою приймається педагогічною радою та оформляється наказом керівника закладу загальної середньої освіти.

В умовах карантину вчителі працюють зі здобувачами освіти, що перебувають удома, шляхом використання технологій дистанційного навчання з урахуванням матеріально-технічних можливостей закладу освіти, з урахуванням надзвичайної ситуації та загальнодержавних протиепідеміологічних заходів, а також в рамках реалізації права на автономію. Адміністрація закладу може запропонувати різні підходи щодо організації та обліку реалізації освітнього процесу, у тому числі здійсненого з використанням дистанційних технологій, коли вчитель знаходиться поза межами закладу освіти. Тобто адміністрація закладу освіти організовує, координує та здійснює контроль за виконанням учителями освітніх програм.

Для здійснення обміну навчальними матеріалами можуть застосовуватися будь-які пристрої та інструменти, зокрема мобільний телефон, за допомогою якого можна організувати спільноту в соціальних мережах, мобільних додатках. Матеріали можна надсилати електронною поштою, розміщувати на веб-сайті закладу освіти, зокрема відео-уроки або гіперпосилання на них.

Частиною третьою статті 10 Закону «Про повну загальну середню освіту» встановлено, що освітній процес у закладах загальної середньої освіти завершується не пізніше 1 липня. Якщо у зв'язку з епідеміологічною ситуацією в Україні термін дії карантину буде змінено, фактична тривалість навчального року може бути продовжена.

У такому разі освітній процес включатиме аналіз виконання навчальних програм, з урахуванням фактично проведених навчальних занять (у тому числі дистанційно) та результатів навчання здобувачів освіти, здобутих під час карантину.

Автономію вчителя має бути забезпечено академічною свободою, включаючи свободу вільного вибору форм, методів і засобів навчання, що відповідають освітній програмі, з метою впровадження авторських методик із використанням технологій дистанційного навчання.

Робочі години вчителя, який забезпечує дистанційне навчання учнів обліковуються (рахуються) відповідно до навчального навантаження вчителя та розкладу навчальних занять у закладі освіти.

Розклад занять та робочий час вчителя в дистанційному режимі максимально наблизити до розкладу навчальних занять та поточного режиму роботи.

Завершення заповнення шкільної документації, зокрема класних журналів у друкованому вигляді, відтермінуються до нормалізації епідеміологічної ситуації.

Забезпечення виставлення балів та фіксації тем у журналі на паперових носіях за безпосередньої присутності здобувачів освіти в режимі карантину не є можливим, то виставлення балів, зазначення тем слід здійснювати відповідно до безпосередньо проведених навчальних занять у дистанційному режимі через електронні та інші наявні засоби.

У класному журналі із зазначенням певної дати фіксуються лише навчальні заняття, що були фактично проведені за безпосередньою участю здобувачів освіти. Водночас, якщо виконання освітніх програм здійснюється із використанням технологій дистанційного навчання, за рішенням закладу освіти, на відповідній сторінці навчального предмету в класному журналі може зазначатися: тематика навчального матеріалу, домашніх завдань, а також форми

роботи (дистанційні онлайн-консультації, відео-уроки, скайп-конференції, тестування тощо).

Під час освітнього процесу із використання технологій дистанційного навчання може здійснюватися оцінювання результатів навчання здобувачів освіти, що наразі фіксуватимуться вчителем (у зручний для нього спосіб), а у подальшому будуть занесені до відповідних сторінок класного журналу. Якщо технічні можливості не дозволяють провести оцінювання навчальних досягнень учнів дистанційно, рекомендовано відтермінувати його проведення до завершення епідеміологічної ситуації.

Навчальні досягнення здобувачів освіти можуть бути доступними лише для її батьків або законних представників.

Методичні рекомендації щодо проведення дистанційного навчання :

1. Під час організації дистанційного навчання чітко дотримуватися нормативно-правового забезпечення з цього питання.
2. З метою забезпечення організації освітнього процесу та виконання освітніх програм використовувати інструменти онлайн-спілкування та електронні ресурси й веб-сервіси в синхронному та асинхронному режимі, веб-ресурси, розроблені педагогами, практикувати індивідуальні консультації та самостійне опрацювання навчального матеріалу.
3. Інформувати всіх батьків здобувачів освіти про особливості освітнього процесу в період карантину.
4. Надати обов'язкові рекомендації здобувачам освіти щодо використання веб-ресурсів, послідовності виконання завдань, особливостей контролю тощо.

5. Для ефективного впровадження системи дистанційного навчання передбачити форми зворотного зв'язку (контролю) зі здобувачами освіти та їх батьками.
6. Використати можливість сайту закладу освіти через створення на ньому вкладки «Дистанційне навчання» з розміщенням у ній інформаційних матеріалів та посилань на додаткові ресурси (відео, завдання, тести) та корисні ресурси для самоосвіти.
7. Розглянути можливість використання безкоштовного сервісу Google Classroom та/або безкоштовної, відкритої системи дистанційного навчання Moodle.
8. Перевіряти не апробовані вчителями веб-ресурси на їх відповідність освітнім програмам та віку здобувачів освіти, доступність та безпеку.
9. Створювати закриті спільноти в соціальних мережах (Вайбер /Телеграм/ Фейсбук /Інстаграм) за визначеними спільно з батьками, педагогами й здобувачами освіти принципами організації груп та правилами спілкування, навчання, тестування.
10. Використовувати інструменти спілкування в дистанційному навчанні відповідно до наявного системотехнічного забезпечення (електронна пошта, форум, чат, відеоконференція, блог тощо).
11. Практикувати уроки через Skype; підготовку завдань на самостійне опрацювання через платформи Kahoot, Quizzz, IDroo, Miro.
12. Використовувати можливості платформи GIOS (математика), яка дозволяє на час карантину безкоштовний доступ до всіх матеріалів для 5-9 класів.
13. Сприяти розробленню педагогами, які працюють у 4-х класах, та вчителями-предметниками, які працюють у 9 класах, доступної та практичної системи

підготовки учнів 4, 9 класів до ДПА з використанням інтернет-технологій, індивідуальних консультацій.

14. Використовувати такі інструменти для спільної роботи вчителів та здобувачів освіти:

<https://onlinetestpad.com/ua> — конструктор тестів, опитувань, кросвордів, ігор та комплексних завдань;

<https://learningapps.org> – готові навчальні вправи та інструменти для створення тестів, завдань;

Google-документи. Студія онлайн-освіти Educational Era <https://www.ed-era.com/>

iLearn (<https://ilearn.org.ua/>) – цікаве, безкоштовне і доступне 24/7 навчання: онлайн курси з основних предметів ЗНО, вебінари з найкращими репетиторами Києва, тести, подкасти, матеріали для самопідготовки .

Prometheus <https://prometheus.org.ua/> Онлайн курси України і світу із різних предметів та різноманітних напрямків для вчителів та учнів

Каталог електронних освітніх ресурсів Інституту післядипломної педагогічної освіти Київського університету імені Бориса Грінченка <http://urok.ippo.kubg.edu.ua/>

Інтерактивні підручники Edera (математика, біологія, укр. мова, історія України, фізика, географія, біологія) <https://www.ed-era.com/books/>

Мультимедійні підручники КМ Медіа (з відео і можливістю читати на телефонах) <http://kmmedia.com.ua/books/>

Українська програма – каталог е-підручників, відео, аудіокниг для школи <http://ukrprog.com/>

Розумники – придбання (диски та скачування з сайту) ліцензійних МОН е-підручників (педагогічні програмні засоби, тести, лабораторні практикуми та інше) <http://rozumniki.net/>

Нова школа -навчальні диски для школярів (каталог ресурсів всіх предметів) <http://novashkola.com.ua/>

Електронні версії підручників <https://e-pidruchnyky.net/>

Скановані підручники та відеоуроки:

- Система e-pidruchnyky.net забезпечує широкий законний доступ до цифрових копій підручників, які використовуються у навчальному процесі загальноосвітніх шкіл України.
- Електронні версії підручників для 9 класу
- Скановані підручники
- Віртуальні лабораторії
- Всі шкільні підручники (читати он-лайн)
- Підручники
- Відповіді на завдання шкільних підручників
- Відео-уроки української мови
- MozaBook – мультимедійні уроки
- Безкоштовні відеоуроки від Топ Школи з математики і фізики (українською мовою)
- Видивничий дім “Освіта”
- 35 музеїв онлайн
- Безкоштовні мобільні додатки для STEM

Додатково

- Сервіси для безкоштовного створення електронних підручників (стаття)
- Найбільша електронна бібліотека
- Колекція відоуроків
- bhv освіта

- Мозаїка
- Цифрові лабораторії (elizlab, einstein, <https://dixi.education/>)
- Фізика і STEM Воронкін О.
- Профорієнтація

Загальні ресурси підготовки учнів:

- Міжнародний проект Міксіке
- <https://www.ed-era.com> – онлайн-курси та супроводжувальні матеріали широкого профілю.
- Гіпермаркет знань—повна і багаторівнева матриця кейсів. Кожен може додати свій внесок як у Вікіпедії.
- Он-лайн курси (за кошти) за різними предметами
- Уроки для школярів он-лайн (відео уроки)
- Книги Гугл (підручники, задачники, посібники, книги)
- Академія Гугл
- Інтерактивні вправи learningapps
- Світові ресурси для самоосвіти
- Безкоштовні он-лайн курси
- Дистанційна підтримка освіти школярів
- Безкоштовні курси (фізика, математика)
- Мала академія наук учнівської молоді
- ЕОР м. Києва
- Географічна гра
- Навчальні матеріали про технологічні інновації (уроки)

Перелік програм:

- Padlet – інтерактивна дошка, на яку можна додавати фото, тексти, документи, аудіо/відео записи;
- Flipgrid – відео-зона, де можна розміщувати відео з завданнями для учнів, які в свою чергу можуть створити свої відео-матеріали;

- Actively Learn – можливість додавати запитання або нотатки до статті, або ділитися посиланнями на веб-сайт і читати коментарі учнів;
- Quizlet – створення електронних карток і вікторин для вивчення нової лексики;
- Storybird – можливість створення з учнями цікавих навчальних книг з ілюстраціями, які можна анонімно поширити в інтернеті.

15. Активно використовувати інтернет-ресурси для самоосвіти: EdEra, iLearn, Prometheus, Розумники, Освіторія, Youtube-контент (освітні Youtube-канали, відеоролики і т.п.).

16. Активно використовувати рекомендації ІППОЧО щодо організації освітнього процесу в умовах карантину.

6.4. Форми дистанційного навчання

У разі переходу з однієї зони епідеміологічної ситуації заклад освіти переходить на відповідну форму навчання (очна, дистанційна, змішана).

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 22.07.2020 № 641 «Про встановлення карантину та запровадження посилених протиепідемічних заходів на території із значним поширенням гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2» в залежності від епідемічної ситуації в регіоні або окремих адміністративно-територіальних одиницях встановлюється рівень епідемічної небезпеки поширення COVID-19 («зелений», «жовтий», «помаранчевий» або «червоний»).

Рівень епідемічної небезпеки визначається рішенням Державної комісії з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій.

«Червоний» рівень епідемічної небезпеки забороняє відвідування закладу освіти здобувачами освіти, а отже, освітній процес забезпечується з використанням технологій дистанційного навчання.

